

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De decollatione D. Ioan. Bap. Sermo CLXXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

quæ impleuerat turpissime comœdiarum. At illa egressa dixit matri suæ: Quid petam? Illa vero dixit, caput Ioannis Baptiste. Et ingressa statim cum festinatione ad Regem petiuit dicens: volo ut protinus des mihi in disco caput Ioannis Baptiste. Et contristatus est Rex propter iniurandum, & propter simul recumbentes, noluit eam contristare, & statim Rex misso spiculatore, iussit afferri caput eius. Ille autem abiit, & decollauit eum in carcere, & attulit caput eius in disco, & dedit illud puellæ, & puella dedit illud matri suæ. Sic iudicat mens oppressa crapulis, soluta vino, & toto quodammodo ebrietatis demersa naufragio. Volo, ut protinus des mihi in disco caput Ioannis. Serpentis germen caput hominis petit, cui suum caput sententia principali sciebat addictum, dicente Deo: Ipse seruabit caput tuum, & tu illius obseruabis calcaneum. In longum nos trahit prolixitas lectionis, & satis in altum promouit loci ipsius immensa profunditas. Differamus hodie quæ sequuntur, ne dum sermo festinat ad finem, quæ sunt prolixè dicenda transmittat: Id in clausula nostri commendamus eloquij, quod sine causa cucurrerit serpens: nam tota germina serpentis antiqui iste Ioannes noster interemit, & effusione sui sanguinis extinxit occisus.

Gen. 3.

De decollatione D. Ioan. Bap. Sermo CLXXIV.

Herodianaæ cœnæ cruentas epulas, coniugium sic ferale, tunc terra, tunc cœlum, hodie mecum vester horruit & expanit auditus. Herodes, inquit, natalis sui cœnam fecit. Bene cœnam, quia non luci, sed tenebris addictus est hic natalis, in quo noctis filius natus est non diei. Natalis sui, inquit, cœnam fecit principibus, tribunis, & primis Galilææ. Quid egit incauta, & caeca semper impietas? Omnes euocat potestates, ut non tam multos conuiuij sui socios, quam innume-

ros criminis sibi testes assumat, & tot habeat facinoris sui arbitros, quot habuit præsidēs disciplinæ. Cumque intrasset filia ipsius Herodiadis & saltasset, inquit, & placuisset Herodi. Respondit suo turpis generi, dum Patri complacet turpiori: de adulterio namque non nisi turpis debuit procreari: quæ fractis gressibus, corpore dissoluto, disiuncta compage membrorum, fluentibus ex arte visceribus, tota patri fieret deformitate formosior. Et reuera suam credidit tunc Herodes cum talem vidit: nam putasset alienam, si pudicam vel aliquantulum peruidisset. Serpens tunc latebat in fœmina, quæ reptans gressibus flexuosis lethale toto corpore virus effudit: ut discumbentium mentes furor, venenum corpora sauciaret: homines verterentur in bestias, nec vino iam tales, sed sanguine potarentur: nec pane rabidi, sed carnibus vescerentur humanis. Tales utique tales reddidit, quibus adhuc fumante sanguine caput intulit tunc Ioannis, ut illud Psalmistæ canticum probaretur: Dederunt carnes sanctorum tuorum bestiis terræ: effuderunt sanguinem eorum tanquam aquam. Ecce qui pariunt totis noctibus protracta conuiuia, ecce quid generat quod cum mensura emitur, & sine mensura bibitur vinum: ecce quo præcipitatur caro, cum ad luxuriæ facinus voluptatis inflammatur incendiis. Rogo quid tantis cuneis arctatur? Sufficit infelix caro sibi suis casibus ad ruinam, attestante Propheta cum dicit: Ut quid irruitis in hominem, interficitis vniuersi vos tanquam parieti inclinato, & maceriæ impulsæ? Iacebat in Herode caro oppressa crapulis, ebrietate captiua, quæ titillante luxuria, & non tam ludente, quam illudente lasciuia, promitteret quicquid turpitudine peteret se daturam. *Pete à me quod vis, inquit, & dabo tibi: & iurauit illi.*

Iurat

Psal. 78.

Psal. 61.

Iurat miser, dum quicquid honestatis est & virtutis abiurat. *Pete à me quod vis.* Quid peteret luxuria, nisi castitatis interitum, pudicitiae necem, mortem sibi semper contrariae sanctitatis? *Volo ut des mihi in disco* 1. Cor. II: *caput Ioannis.* Si caput viri est, iuxta Apostolum, Christus, iam tunc nouello ore antiquissimus serpens Christi domini tendebat ad mortem. *Volo ut des mihi in disco caput Ioannis.* Iam tunc audus draco in serui capite domini degustabat sitiens passionem. *Volo* Psal. 115: *ut des mihi in disco.* Cur in disco, cur preciose gestas, quem viriliter occidis, nisi quia, Pretiosa in conspectu domini mors sanctorum eius? Hoc ipsum quod vis non agis, quomodo ipsa vis: quia agit te superna ratio aliter quam vis: in illo quidem tunc ferali antro, non aula Regis, rabies tunc fera pastum suum credidit, cum caput martyris vidit: totum suum sensit, cum liquorem sacri sanguinis sitiens, aspexit: ferculum crudelitatis suae toto ore, totis faucibus contendit, & conatur absorbere. Sed Ioannes venit in sublimi positus, ut lucerna super candelabrum, tenebras ut fugaret, dicente Domino: Ille erat Ioan. 5: lucerna ardens & lucens. Venit Ioannes, ut iudex in tribunali resplendens, ut qui arguit adulterium, exponeret & damnaret homicidam: & qui pie viuens incestum vocarat ad poenitentiam, reseruauerat ad veniam, homicidium etiam damnaret occisus. Quam quæso meretur veniam, qui in morte Ioannis ipsam poenitentiam tam crudeliter interemit: Gratis cucurristis Herodes, Herodias, nomina non affectione sociata, sed crimine: qui vocem intercipi posse stultissime credidistis. Ego sum, inquit, vox clamantis in deserto. Vox occidi non potest, sed magis clamat angustiis corporis absoluta. Sic vox Abel Gen. 4: in suo iam effusa sanguine magis sonat, magis penetrat, magis

magis pertendit ad cœlum. Sic nunc Ioannes toto orbe clamat, totis sæculis facinus vestrum cunctis refert, & ostentat in gentibus. Ecce Ioannes Christi capite gloriatur, qui capite putabatur addictus. Ecce eo die, quo tu finisti tuum, ille sibi natalem cœli conquiſiuit: quia quando tuus ortus merſit in finem, tunc illius finis ortus est in natalem. Iustus enim tunc inchoat viuere, cum pro Christo meretur occidi, transfertur iſta morte vita martyris, non aufertur: morte magis clauit, qui ob hoc mortuus est, vt viueret in æternum. Ecce tu iaces in morte: Ioannes viuit occiſus. Tu fucatam murice purpuram perdidisti, Ioannes cruore ſuo fulgenti purpura ſemper gloriatur indutus. Tui conuiuæ nunc participes efficiuntur in pœnis, Ioannes cœleſti menſa cum choris veſcitur Angelorum. Ille audit cœleſtem iugiter ſymphoniam, tu audis inferni ſemper gemitum & ſtridorem. Ille meretricis tuæ, ſaltatricis tuæ addictus in precium, nunc regno, nunc præmiis cœleſtibus honoratur: tu mercedem ſententiæ tuæ cum tua filia in tartaro percepisti. Veſtimentum Ioseph, cum adulteram fugeret, dereliquit: Ioannes ne videret adulteram, ipſum proiecit & corpus. Ioseph, ne adulterium faceret, libens carcerem ſuſcepit: Ioannes vt argueret adulterium, eremum carcere commutauit. Ioseph ſomnia dum reuelat, euasit ex morte: Ioannes, vt Dei filium reuelaret, ſuſcepit & mortem. Ioseph dum panem præparat temporalem, ex auro torquem meruit, & honorem: Ioannes, vt oſtenderet cœleſtem credentibus panem, martyrij torquem meruit ex cruore. Merito in natis mulierum cunctis maior est hic Ioannes: qui non ſolum adulteras arguit, ſed & licita mulierum conſortia virginitatis amore calcauit. Et ſi Ioannes tantus, Ioannes talis, tãta

eremo

Gen. 39.

Matt. II.

eremo separatus à fœminis fœminarum pericula non euasit, quis est qui inter fœminas viuens euasurum se sine labore maximo, maxima sine cautione confidit, nisi is qui sancto alitur Spiritu? Qui cum genitore, natoque vnà cuncta disponit sæcula per æui omnia spatia.

De Marcellino Episcopo Vicohaentino, & diuæ Mariæ Virginis partu. Sermo C L X X V.

OMnium quidem rerum primordia sunt dura, sed duriora sunt omnibus primordia generâti. Sancta Ecclesia Rauennas vt primum pareret, viam fecit, angores pertulit, sensit dolores. Et hoc egit fratres, vt ordinem partus diuini toto veritatis tramite custodiret: nam posteaquam primogenitum totius creaturæ Virgo mater vt pareret, viam totius patriæ percucurrit, sic virgineus partus, sic primitiuorum est dedicata natiuitas. Et necessario fratres, via generatur in via. Ego sum, inquit, via: vt omnis aditus excluderetur erroris, & viator tandem cœlū peteret, qui terreni itineris incassum diu sudores pertulerat & labores. *Et factum est in diebus illis, inquit Euangelista: Exiit edictum à Cæsare Augusto, vt profiteretur vniversus orbis. Ascendit autem & Ioseph à Galilea de ciuitate Nazareth in Iudeam ad ciuitatem David, quæ vocatur Bepiblehem eo quod esset de domo & familia David, vt profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore prægnâte. Et factum est in diebus illis, impleti sunt dies vt pareret: & peperit filium suum primogenitum.* Libet hic aliquid de dolore dicere. Edicto Cæsaris, & pagani dominus obtemperaturus occurrit, & decreto beati Petri decreto principis Christiani, seruus adhuc aliquis irreuerenter obstitit? Verū quia neq; prospera aduersis, neque gaudiis miscēda sunt tristitia, his omissis hodierni germinis lætitiā

Ioan. 11.

Luc. 2.